

خانه نفاق

۱۰۷ - والذین اتخذوا مسجداً ضراباً و کفراً و تفریقاً بین المؤمنین و ارساداً لمن حارب الله و رسوله من قبل و لیحلفن ان اردن الا الحسنی و الله یشهد انهم لکاذبون .

دسته‌ای از منافقان کسانی هستند که بمنظور ضرر زدن بمسلمانان و تقویت کفر و ایجاد دو دستگی میان مؤمنان کمینگاهی برای کسی که قبلاً با خداوند و پیامبر وی به محاربه برخاسته بود ؛ ساخته اند و سوگند مؤکد یاد میکنند که ما جز کار خیر هدفی نداشتیم . خداوند گواهی میدهد که آنان دروغ میگویند .

۱۰۸ - لا تقم فیہ ابدأً المسجد اسس علی التقوی من اول یوم احق ان تقوم فیہ فیه رجال یحبون ان یتطهروا و الله یحب المطهرین .

؛ هرگز در آنجا نماز مگذار ؛ مسجدی که از روز نخست بر پایه تقوی بنا شده است شایسته است در آن نماز بگذارند ؛ در آن مسجد مردانی نماز میگزاردند که میخواهند پاک شوند و خداوند افراد پاک را دوست میدارد .

۱۰۹ - افمن اسس بنیانه علی تقوی من الله و رضوان خیر ام من اسس بنیانه علی شفاجر فهار فانهار به فی نار جهنم و الله لایهدی القوم الظالمین .

؛ آیا آنکس که شالوده کار خود را بر اساس پرهیز کاری و خشنودی خداوند گذارده است بهتر است یا آنکه آنرا بر لب سیلگاهی که در حال ریختن است گذارده و با آن در آتش جهنم سقوط میکند؟ خداوند ستمکاران را هدایت نمیکند .
۱۱۰ - لایزال بنیانه الذی بنواریمة فی قلوبهم الا ان تقطع

قلوبهم والله عليم حکيم .

: بنائی که بوجود آورده اند مایه اضطراب قلوب آنها است مگر اینکه دل‌های آنها (بوسیله مرگ) پاره پاره شود خداوند دانا و حکیم است .

سرگذشت مسجد ضرار

در شبه جزیره عربستان دو منطقه وسیع مرکز اهل کتاب بود ؛ نخست «مدینه» و اطراف آن که یهودان عربستان در آنجا تمرکز داشتند، دیگر نجران که مرکز نصاری و مردمی «مدینه» بنام «ابوعامر» اطلاعات جامع و وسیعی درباره کتب عهدین (توراة و انجیل...) داشت؛ و تمام معنایک پیشوای روحانی و معنوی متنفذی بود. جلسات دینی مردم را اداره مینمود، و مطالبی از تورات و انجیل برای آنها نقل میکرد، و پیش از «بمش» و هجرت پیامبر اسلام نوید ظهور رسول خدا را میداد؛ و علائم و نشانه‌های پیامبر اسلام را که در این دو کتاب آسمانی ذکر شده است برای مردم بازگو میکرد. دست تقدیر، رسول خدا را به «مدینه» کشانید جانبازیهای پدیدرغانه «اوس» و «خزرج» باعث شد که پیامبر در «مدینه» اقامت گیرند، نفوذ و قدرت اسلام روز بروز در حال گسترش بود، در این گیر و دار «ابوعامر» نیز ایمان آورد، و بائین اسلام گروید؛ ولی دیگر، آن عزت و عظمت و نفوذ کلمه را نداشت، بسان یک مرد مسلمان دانشمند از او احترام میکردند؛ چیزی نگذشت که جنگ «بدر» پیش آمد سران «قریش» در این نبرد سرکوب شدند، پیروزی عجیبی نصیب مسلمانان گردید، قدرت نظامی و سیاسی اسلام سراسر عربستان را فرا گرفت .

«ابوعامر» از اینکه قدرت فردی خود را از دست داده و فروغی در برابر مشعل فروزان اسلام ندارد سخت ناراحت شد، آتش کینه توزی و حسد کانون وجود او را فرا گرفته بود؛ با منافقان «اوس» و «خزرج» همکاری صمیمانه را آغاز کرد؛ شالوده حزب منافقان را در «مدینه» ریخت تحریکات و جنب و جوشهای مرموز این مرد برای پیامبر اسلام روشن گردید، پیش از آنکه دستگیر شود به «مکه» فرار نمود، و با سران «قریش» همدست شد؛ جنگ «احد» را بر راه انداخت و در این نبرد شخصاً شرکت کرد، ولی سودی نبرد؛ و با قافله قریش راه مکه را پیش گرفت و شبکه جاسوسی ضد اسلامی مدینه طبق نقشه‌های وی کار میکرد، با نتیجه برای درهم شکستن صفوف فشرده مسلمین ناچار شد امپراطور روم را علیه اسلام تحریک کند سفری بشام کرد، و تمایلات بزرگ رومیان را برای نبرد با مسلمانان جلب نمود .

تا سال نهم هجرت حزب منافق در مدینه مرکزی نداشت وی دید که نخستین قدم برای پیشرفت کار خود این است که مرکزی برای حزب بوجود آورد، که همه گونه تعلیمات و تصمیمات

در آنجا اتخاذ شود. وی درك كرد كه ساختن چنین مرکزی در محیط مدینه دچار اشکال خواهد شد زیرا پیامبر هر گز اجازه نخواهد داد که چنین مرکزی ساخته شود؛ بالنتیجه نقشه‌ای ریخت که ذیلابان اشاره میشود.

مسجد ضرار در کجا و چگونه بوجود آمد؟

یکی از دانشمندان معاصر میگوید: در کشوری که دین رواج کامل دارد، بهترین وسیله برای برانداختن آن، خود دین‌سازی است؛ و از خود دین‌سازی بیش از هر عاملی میتوان علیه آن استفاده نمود؛ «ابوعامر» نیز از همین راه وارد شد بدواً در نفر از سران منافق ساکن دهکده «قبا» که در بیرون مدینه قرار داشت؛ نامه‌ای نوشت، و دستور داد؛ که در آن نقطه مسجدی در برابر مسجد مؤمنان که پیامبر پیش از ورود به «مدینه» در ظرف اقامت چند روزه خود، شالوده آنرا ریخته بود، بسازند و این ساختمان بنام مسجد؛ در واقع محفلی برای حزب، و مجمعی برای منافقان بشمار رود، و در مواقع نماز، به بهانه نماز گزاردن در آنجا گرد آیند و تعلیمات تخریبی به بینند، و در طریق اجراء دستورات «ابوعامر» به بحث و مذاکره بپردازند.

نمایندگان حزب منافق خدمت رسول خدا شرفیاب شدند، و به بهانه اینه پیران و بیماران در شبهای تار و بارانی موفق نمیشوند که مسافت میان خانه‌ها و مسجد قبا را طی کنند، اجازه خواستند که برای همین منظور مسجدی ساخته شود، پیامبر اکرم اجازه صریحی نداد و بلافاصله عازم «تبوك» گردید، چند ماه مسافرت پیامبر طول کشید، و منافقان از این فرصت استفاده کرده ساختمان مسجد را پایان رساندند. هنگام مراجعت پیامبر از تبوك منافقان اصرار داشتند که پیامبر آنجا را با اقامه جماعت افتتاح فرماید، تا بتمام معانرنگ مسجد بخود بگیرد و دیگر رهبر مسلمانان نتواند آنرا ویران کند؛ فرشته وحی نزل گردید، و از منویات سوء منافقان پیامبر آگاه ساخت و با آوردن آیات فوق هدف منافقان را از ساختن این معبد در چهار کلمه خلاصه کرد اینک شرح این چهار هدف:

۱- **ضراراً**: این مسجد بعنوان ضرر وارد کردن بمسلمانان ساخته شده، و هیچ غرض خدائی در آن نیست.

۲- **و کفرأ**: بمنظور تقویت کفر بنا شده است.

۳- **و تفریقأ**: برای ایجاد دودستگی، و ایجاد اختلاف میان مردم «قبا» تا نتوانند

آنان اجتماع صحیحی را بوجود آورند برپاشد.

۴- **و ارسادأ**: کمینگاهی برای ابوعامر که محارب خدا و پیامبر او است، اگر چه

مناققان ادعاء دارند که غرض دینی در این کار دارند ؛ لکن آنها دروغ میگویند .

سپس خداوند رسول خود را از اینکه آنها را افتتاح کند نهی فرموده ، و میفرماید که مسجد «قباء» از رزاول بر اساس تقوی بنا شده و یک غرض دینی آنرا بوجود آورده است ؛ و هدف نماز-گزاران آنجا تقوی و پرهیز کاریست ، و هدف مناققان از این ساختمان ضدهدفهای دینی است و در تشبیه مسجد مناققان به « شفاجر فهار » یعنی لب سیلگاهی که در حال ریختن است منتهای بلاغت و شاهکار ادبی را بکار برده است .

در سرزمین شنزاری که سیلاب جاری می شود شنهای کنار رودخانه همراه آب سیل شسته میشود ، و قشر نازکی از شن که زیر آن خالی است در سطح بالا قرار میگیرد . و با فشار مختصری و یا تندبادی فرو میریزد یعنی قدرت مناققان و پایداری این مسجد در برابر قدرتهای مادی و معنوی مسلمانان و عنایت پیوسته خداوند ، مانند ساختمانی است که بر لب چنین پرتگاهی ساخته شود که ناگهان ساکنین آن با خود خانه در آتش دوزخ فرو میریزند چنانکه میفرماید :

فانهار به فی نار جهنم .

آنگاه برای اطلاع پیامبر ؛ برای مأیوس کردن وی از ایمان مناققان در آیه صدوده تذکر میدهد که وجود این بنا تا روز مرگ در قلوب آنها مایه تردید است و مقصود از بریده شدن قلوب در این آیه همان مرگ و جان دادن است .

تفرقه بینا از حکومت کن

جمله فوق مثل دائریست و در زبان عربی جمله ای بهمن مضمون نیز هست که میگویند :

فرق تسد و نتیجه هر دو جمله یکی است و آن اینکه حکومت بیگانه ؛ و تحمیل اراده بريك ملت بر اثر ایجاد دودستگی است ، و تا دودستگی در میان ملت رخ ندهد مجال است چنگال استعمار بند شودشکی نیست در اثر تفرقه ، نیروهای معنوی و مادی در يك نقطه متمرکز نمیشود ، و کلیه نیروها و نقشها بر اثر نبودن هم آهنگی و افزایش کارشکنی بهدر میرود .

امیر مقتدری دوازده فرزند داشت ؛ و از تفرقه و اختلاف آنها پس از مرگ خود سخت خائف بود ؛ روزی از طریق پندبآنها گفت بقاء ملك و قدرت در گرو یگانگی است و کوچکترین اختلاف کافی است که هستی شمار بدست فنا بسپارد ؛ آنگاه دستور داد ۱۲ چوبی را که يك شخص متعارف میتواند هر یکی را روی زانوی خود بگذارد و بشکند ، بیاورند ، در این هنگام چوبها رادسته کرد و روی زانو گذارد ، هر چه فشار داد ، شکسته نشد ، سپس آنها را از هم جدا کرد

(بقیه در صفحه ۱۶)

آثار گرانبهای رازی

✽ تالیفات محمد بن زکریای رازی

✽ کتاب «الحاوی» یادآثره المعارف طب

رازی یکی از دانشمندان بزرگ اسلام و از پزشکان و فلاسفه معروف و بنام مسلمانان است که تحقیقات فراوان در طب و فلسفه و شیمی داشته ، و نظریات ابتکاری در مسائل علمی و فلسفی از خود بیادگار گذاشته است .

تاریخ علم ، نام رازی را با عظمت ثبت کرده و پیشرفت علوم را تا حد زیادی مدیون آثار گرانبهای اومی داند ؛ و مبتکران و محققان اروپا را چیره خوار این تالیفات می‌شناسد . رازی شهرت جهانی خاصی دارد بطوری که :

کمتر کسی رامی بینید که اسم رازی را نشنیده باشد ؛ و کمتر دانشمندی رامی یابد که از کتابهای او بهره مند نشده باشد .

تالیفات رازی

محمد بن زکریای رازی در فلسفه ؛ تاریخ ، شیمی و طب کتابهای زیادی تصنیف کرده و مخصوصاً در طب تالیفات متعددی دارد .

ابوریحان بیرونی رساله‌ای در فهرست تالیفات رازی نوشته است و برای او متجاوز از **دویست و پنجاه کتاب** ذکر کرده است که بیشتر آنها در طب بوده است .

مهمترین کتب رازی کتاب «**الحاوی**» است که درباره آن صحبت خواهیم کرد . دیگر کتاب «**المنصوری**» یا «**الطب المنصوری**» است که برای امیر منصور بن اسحق سامانی حاکم ری نوشته است ؛ این کتاب در دو جزه بوده و نسبت بکتاب حاوی مختصر است ، ولی مانند حاوی از کتب مهم طب بشمار میرود و از قدیم مورد توجه بوده است ؛ و در قرون وسطی چند بار بزبان «لاتینی» ترجمه و چندین مرتبه چاپ شده است .

کتابهای دیگر رازی کتاب «**برهان**» و کتاب «**طب النفوس**» و کتابی در کیفیت ابصار (دیدن) و کتابی در «**بیماریهای مفاصل**» و کتابی درباره اینکه «**پرهیز مفرط و بیش از اندازه**

مطابق قانون بهداشت نیست» می‌باشد .

جالینوس عرب یارازی اعتراضات و انتقاداتی بر نظریات جالینوس طبیب معروف داشته که در کتاب «الشکوک» بیان شده است .

کتاب «من لایحضره الطیب» از کتب معروف رازی است و بقول «ابن ابی اصیبعه» به طب الفقراء مشهور بوده است (۱) زیرا در این کتاب دستورهای ساده و کم خرج برای معالجه بیماریهاییان شده که طبقه ضعیف می‌توانند تا اندازه زیادی بدون مراجعه به پزشک از آن استفاده کنند .

کتاب «برع الساعه» از کتب رازی است که در آن معالجات سریع و فوری بیماری هاتا رسیدن به پزشک بیان شده است .

رازی در کتاب «الطب الملوکی» خواسته است معالجه همه بیماریها را بوسیله غذا ؛ نه دوا ؛ بنویسد که خود امروز مکتبی شده است و طرفداران زیادی پیدا کرده ؛ همچنین کتابهای دیگر رازی که شمر دن يك يك آنها مقاله راطولانی و شاید خواننده محترم را خسته کند .

غیر از این کتابها راه‌های کوچکی از رازی در قرون وسطی بدست مترجمان لاتینی آمده که بآن زبان ترجمه کرده اند و بعد از اختراع چاپ بطبع رسیده است (۲)

دائرة المعارف طب یا کتاب الحاوی

مهمترین و بزرگترین اثر رازی که او را بدنیای علم معرفی میکند کتاب حاوی است که آن را «الجامع الحاصل لصناعة الطب» یا «الجامع الکبیر» نیز نامیده اند و حقا دائرة المعارفی است که تمام و یا بیشتر مسائل طب در آن شرح داده شده است و نظریات و معالجات یونانیان قدیم و ایرانیان و سایر دانشمندان تازمان خود را در آن جمع شده است .

پزشکان اروپا مخصوصاً جامعه پزشکی ایتالیا و پزشکان این سرزمین از آن استفاده فراوان برده اند دانشمندان گذشته و قدیم نیز در باره این کتاب سخت معتقد بوده اند و تمام مورخین آن را می ستوده و از آن با عظمت یاد میکرده اند .

عروضی سمرقندی در کتاب چهارمقاله خود در باب علم طب میگوید هر طبیب باید کتاب جالینوس و کتاب حاوی رازی و قانون بوعلی را داشته باشد و از آنها استفاده کند .

در باره کتاب حاوی میگویند خود رازی در زمان حیاتش موفق بگردآوری و نظم آن

(۱) عیون الانباء جلد اول ص ۳۱۴ - ۳۱۵

(۲) تاریخ ادبیات دکتر صفا

نشد بلکه بصورت یادداشت های پراکنده از آن پزشک بزرگ باقیماند ؛ بعد از مرگش «ابن العمید» استاد صاحب بن عباد مبلغ زیادی بخواهر رازی داد و این یادداشت ها را گرفت و بکمک شاگردان رازی آنها را مرتب و منظم نمود .

درباره مجلدات و باب های این کتاب اختلاف است بعضی از محققان آن را سی جلد میدانسته اند ؛ این ندیم در «الفهرست» و ابن ابی اصیبه در «عیون الانباء» دوازده باب برای آن ذکر کرده اند .

اهمیتی را که اروپائیان برای این کتاب قائلند از این نظر است که در آن معالجات رازی و اتفاقاتی که در بیمارستان برای بیماران بر اثر خوردن داروها پیش میآید منعکس است ؛ و رازی مقید بوده که تمام مشاهدات خود را در آن بنویسد .

کتاب حاوی برای نخستین مرتبه در ایتالیا بلاتینی ترجمه شد و در دو جلد بطبع رسید ، (در سال ۱۴۸۶ میلادی) و پس از آن مکرر در «ونیز» ایتالیا در سالهای ۱۵۰۹ و ۱۵۴۲ میلادی چاپ شد . نسخه های خطی متعدد از این کتاب در کتابخانه های معتبر جهان مانند کتابخانه موزه بریتانیا ، کتابخانه مونیخ (از شهرهای آلمان) و کتابخانه اکسفورد و کمبریج انگلستان ، و کتابخانه اسکوریا اسپانیا ، و کتابخانه سلیم آقا (استانبول) و کتابخانه سلیمانیه (استانبول) و کتابخانه شهید علی پاشا (استانبول) و کتابخانه موصل و کتابخانه آستان قدس رضوی (ع) و کتابخانه مدرس در هندوستان و کتابخانه ملک در تهران موجود است (۱)

(۱) لغت نامه دهخدا ج ۱ ص ۱۷۸

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رساله جامع علوم انسانی

پاداش نعمت

علی علیه السلام هیفرماید :

اجعل جزاء النعمة عليك العفو عن اساءة اليك

: پاداش و شکر نعمت خداوند بر تو اینست که از کسی که نسبت

بنو بدی کرده در گذری !

«غرر الحکم»

نقش خانواده در اجتماع

* رمز احتیاج بشکيل خانواده

* استقرار عواطف

* پرورش کامل کودک

* عوامل تزلزل خانواده ها

* بیشتر اختلافاتی که در دادگستری سال گذشته، مطرح شده بود درباره **اختلافات خانوادگی** آن‌ها اغلب بر سر جوارب و پیراهن و لوازم آرایش بود .

* در سال ۴۱ بیش از ۱۵ هزار پرونده مربوط به **اختلاف زناشویی** در دادگستری تهران مطرح شده بود .

* در چند سال اخیر متجاوز از هزار اطلاق بخاطر **دعوی زن وشوهر** بر سر مخارج آرایش ، تنها در تهران صورت گرفته است .

* مرد کاری که از پام تاشام رنج میبرد و عرق میریخت و کار میکرد نسبت بز نش ظنن شده پس از تحقیق ثابت شد که با مردی رابطه دارد پی فرصت گشت تا او را غافلگیر کرد و جسدش را قطعه قطعه کرد و خود در دادگاه اعتراف کرد که **بعد از کشتن زنم خونشرا خوردم !**

* در سال ۴۲ هفتاد و پنج هزار شوهر آمریکائی **همسران**

خود را ترک کرده از خانه فرار کرده اند !

این خبرها را که نموداری از اوضاع خانوادگی اجتماع امروز است با دقت بخوانید و ببینید که کانونهای الفت و محبت بصحنه های دلخراش جنگ و ستیز تبدیل شده است ، اختلافها ارکان خانواده ها را متزلزل و طلاقها بنیان آنها را منهدم و متلاشی میسازد ، و پیوندهای مقدس

زناشوئی باچه سرعتی گسیخته میشود .

* * *

در اینجا این بحث پیش میآید که اصولاً علت احتیاج بشر بشکیل خانواده چیست ؟ اجتماع بشر روی چه اصلی بتاسیس خانواده محتاج است ؟ در پاسخ ؛ باید توجه داشت که سازمان خانوادگی از جهاتی برای انسان شدیداً مورد احتیاج است و ما در این مقاله بیان دو تا از آنها میادرت میکنیم .

۱- استقرار عواطف

دانشمندان روانشناس می گویند : روابط جنس نرو ماده تنها بر پایه شهوت نیست بلکه در عالم بیشتر حیوانات مخصوصاً در جهان انسان روابط نرو ماده در سایه تفاهم و محبت و انس و الفت باید صورت بگیرد ، این احساسات لطیفی که در نهاد هر فردی از انسان میجوشد جز در فضای آرام و مکان ثابت خانوادگی در نقطه دیگری بجریان نمیآفتد و نفر که مانند دو قطار راه آهن یاد و کشتی دریا گاهی با هم مصادف میشوند و تماس میگیرند چگونه انیس و یار هم میگردند و تا انس و الفت پدید نیاید حاجت روانی بر طرف نمیشود ارتباط زن و مرد در خیابان ها ، سینماها ، تئاترها و تفریحگاهها هر چند آتش سرکش شهوت را موقتاً خاموش میکند ولی استقرار عواطف که یکی از مهمترین نیازمندیهای روانی مرد و زن است جز در محیط مقدس خانوادگی تأمین نمی شود .

تا مرد وزن احساسات و مشاعر خود را بر اساس محبت متقابل قرار ندهند و برای زندگی خود یک محیط صمیمیت و الفت تشکیل ندهند هرگز در زندگی با آرامش درونی و خوشبختی کامل قرین نمیگردند .

دین اسلام بنیان اجتماع بشر را روی پایه و اساس خانواده قرار می دهد و پیدایش حیات مجموع بشر را از یک خانواده (آدم (ع) و همسرش) معرفی میکند و بتاسیس سازمان خانوادگی جد تشویق مینماید . رسول اکرم (ص) میفرمود هیچ سازمانی پیش خداوند محبوب تر از سازمانی که بوسیله ازدواج تأسیس میشود نیست (۱)

قرآن کریم روی همین نظر خلقت مرد و زن را تشریح میکند و میگوید: **وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً** یعنی یکی از آیات قدرت و حکمت خداوند اینست که همسر شما را از جنس خودتان آفرید تا با او انس بگیرد

و میان شما دوستی و مهر بانی قرارداد (۱).

دین اسلام دارای نظام خانوادگی بسیار کاملی است و در این نظام آنچه در درجه اول اهمیت واقع است موضوع محبت و صمیمیت است که اساس و ریشه سعادت خانوادگی است؛ محیط خانواده در منطق اسلام محیطی است که از در و دیوار آن محبت می بارد و در فضای آن نسیم الفت میوزد و اشعه عواطف و صمیمیت می تابد.

دین مقدس اسلام مقررات و قوانینی در اصل ازدواج و تأسیس خانواده و درباره رفتار خانوادگی وضع نموده است که بار عایت آنها یک زندگی آمیخته به شوق و حرارت در محیط خانوادگی بوجود می آید و پیوند مقدس زناشویی نوعاً گسیخته نمیشود.

اسلام میگوید هر یک از زن و شوهر باید حقوق یکدیگر را رعایت کنند و معاشرت مرد با زن باید بر اساس حسن اخلاق و نیکی و تفاهم صورت بگیرد قرآن مجید که سرچشمه سرشار تعلیمات اسلام است میگوید: **وعاشروهن بالمعروف** (۲) یعنی با زنهای نیکی رفتار کنید رسول اکرم (ص) میفرمود **خیر کم خیر کم لنسائه وانا خیر کم لنسائی** (۳) یعنی بهترین فرد شما آن فردیست که با خانواده خود خوش رفتارتر باشد و من با خانواده خود از همه شما خوش رفتارترم و زن را نیز موظف میکند که با حسن اخلاق بشوهر داری قیام کند و این موضوع را **یک «جهاد مقدس»** برای زن قلمداد میکند؛ پیغمبر عالیقدر اسلام فرمود: **جهاد المرأة حسن التبعل** (۴) یعنی: جهاد زن، خوب شوهر داری کردنست.

۲ - پرورش کامل کودک

کودک انسان علاوه بر احتیاجات جسمی نیازمندیهای روانی بسیاری دارد که جز در محیط خانوادگی تأمین نمیشود آغوش گرم پدر و دامن پر مهر مادریگانه جای طبیعی است که عواطف کودک در آن رشد میکند و بتکامل میرسد.

کودکستان و شیرخوارگاه هر چند از جهات ظاهری مجهز و مطابق اصول فنی و بهداشتی تشکیل شده و پرورش جسمی و آسایش کودک را تأمین میکند ولی هیچگاه نیازمندیهای روحی کودک را بر طرف نمیکند و عواطف و احساسات و ویرا ارضاء نهیته اید و دایه هر چند مهر بان باشد جای مادر را نمیگیرد.

(۱) آیه ۲۱ سوره روم

(۲) آیه ۱۹ سوره نساء

(۳) کتاب من لایحضره الفقیه ص ۲۵

(۴) تفسیر الدر المنثور

هر فردی که در دوران کودکی از نوازشهای مخصوص محیط خانوادگی محروم گشته و نهال وجودش در سایه محبت پدر و مادر پرورش نیافته است با انواع عقده های روحی گرفتار خواهد بود و این عقده ها در آینده زندگی وی مسلماً عواقب ناگوار و زیانباری ببار خواهد آورد .

بعلاوه در زندگی چون توجه پدر و مادر در تمام دوران کودکی بکودک متوجه است لذا روح شخصیت و استقلال فردی وی رشد میکند ، رشد شخصیت ، بر اساس ثبات و استقلال ، در زندگی آینده کودک دارای تأثیر بسیار عمیقی است ولی در پرورشگاهی که چندین کودک زیر نظریک پرستار اداره میشوند و در هر چند ساعت پرستارها عوض میشوند روح استقلال کودک از بین میرود و از ثبات شخصیت محروم میگردد .

از این نکته نیز نباید غفلت کرد که در این بنگاههای مادر مصنوعی (پرستار) عهده دار نگهداری چندین طفل است و همه آن اطفال برای اشغال آغوش و جلب توجه او با هم بتزاع و مخاصمه

(بقیه از صفحه ۹)

هریک را جدا گانه دو نیم کرد و گفت: فرزندان من ! بواسطه اتحاد بود ، که این چو بهادر برابر فشار خارجی مقاومت کردند ولی در اثر تفرقه از پای درآمدند . یعنی حال شما نیز مانند همین چو بها است .

قرآن مکرر بر مکرر دم را با اتحاد و یگانگی دعوت کرده است ، و با صدای هر چه رساتر فرموده: **واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا** : بر یسمان الهی چنگ زبید و از هم جدا نشوید. امروز دشمنان اسلام با اختلاف داخلی مسلمین دامن میزنند کار بجائی رسیده است که در برخی از کشورهای اسلامی اختلاف میان شیعه و سنی و بیش از اختلاف میان مسلمانان و مسیحیان هندوهاست ما باید باین سیاست شوم خانمان بر انداز توجه کنیم ، و از دستان مسجد ضار درس عبرت بگیریم و متوجه شویم که دشمن میخواهد بنام مسجد سازی مساجد را ویران کند ، و بارنگ دین ، پایه آنرا لرزان سازد ، - لذا پیامبر گروهی را اعزام کرد که مسجد ضار را ویران کنند و برای مجو آثار نفاق زباله ها را در آنجا بریزند .